

Hoofdpuntenverslag

Klankbordgroepbijeenkomst methodebesluiten 2022
d.d. 28 september 2020, via Webex

Dit hoofdpuntenverslag dient gelezen te worden in combinatie met de bijbehorende presentatie.

Aanwezigen

Partij
Coteq
EFET
Energie-Nederland
Enexis
Gasunie Transport Services B.V.
Gazprom
Liander N.V.
Netbeheer Nederland
NOGEPA
NVDE
NWEA
RENDO
Stedin
TenneT
VEMW
Vereniging Gasopslag Nederland
Westland Infra
ACM

Agenda

1. Opening
2. Reguleringsmethode RNB's 'HOGAN'
3. Netverliezen gas
4. Groei DCO
5. Rondvraag en afsluiting

1. Opening

De ACM opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. De ACM licht toe dat deze vergadering bedoeld is als wettelijk vooroverleg. Vervolgens meldt de ACM dat het onderwerp 'Update WACC' dat tijdens de KBG-bijeenkomst van 12 oktober a.s. op de agenda staat een korte behandeling van dit onderwerp zal zijn. Daarnaast vermeldt zij dat het onderwerp 'Regulering RNB's HOGAN' nog een keer extra terugkomt in een van de komende KBG-bijeenkomsten.

2. Reguleringmethode RNB's 'HOGAN'

De ACM licht de algemene slide toe over de reguleringmethode bij de regionale netbeheerders gas en de drie aannames die zij daarbij hanteert. Vervolgens grijpt de ACM terug op de observaties uit het MORGAN-onderzoek. De ACM constateert dat de evenredige ontwikkeling tussen kosten en output, waar eerder altijd sprake van was, niet langer opgaat. Ditt is bijvoorbeeld het geval bij de verwijderingskosten: er zijn meer kosten, terwijl de output daalt. Ook ziet zij dat de kapitaalkosten doorlopen, terwijl de output afneemt.

Voorgaande leidt tot twee problemen. Ten eerste is er een schattingsprobleem, dat ontstaat wanneer de schattingsmethode op basis van historische gegevens onvoldoende rekening houdt met toekomstige ontwikkelingen. Ten tweede is er een verdelingsprobleem, waarbij – zonder aanpassingen in de methode – de kapitaalkosten ongelijk worden verdeeld over netgebruikers in de tijd.

De ACM licht kort de overzichtstabellen met mogelijke maatregelen toe (slides 10 en 11). De ACM geeft aan later tijdens de presentatie uitgebreid stil te staan bij iedere maatregel.

NBNL merkt op dat de regionale netbeheerders niet kunnen doorgronden welke problemen de ACM ziet bij de vierde en vijfde maatregel (toepassen nominaal stelsel en versneld afschrijven). Dit zijn belangrijke maatregelen voor de netbeheerders. De netbeheerders denken hierover graag mee.

- De ACM geeft aan dat zij dit ook belangrijke maatregelen vindt. Daadwerkelijke toepassing ervan is echter wel onder het voorbehoud dat het niet tot uitvoeringsproblemen leidt en geen disproportionele effecten heeft op de tariefontwikkeling. Het is niet gemakkelijk om de vierde en vijfde maatregel te implementeren in de huidige maatstafsystematiek. De ACM schrijft de maatregelen ook niet definitief af, maar vraagt zich wel af of de implementatie van de maatregelen niet meer problemen creëert dan oplost.

Op verzoek van NBNL geeft de ACM aan dat een expertmeeting een optie is om nader van gedachten te wisselen over de implementatie van versneld afschrijven en het nominale stelsel.

De ACM hervat haar presentatie. De ACM geeft aan welke uitgangspunten een rol spelen bij haar beoordeling of een maatregel wel of niet wordt toegepast (slide 12).

De ACM gaat in op de eerste maatregel, namelijk het rekening houden met de toename van verwijderingskosten. Het is duidelijk dat verwijderingskosten zich zullen voordoen. Het is geen nieuwe kostenpost in de RD, maar de schaal waarop het verwijderen plaatsvindt, is groter dan eerder het geval was. Dit is dus niet in de historische kosten terug te zien. De ACM wil op toekomstige ontwikkelingen anticiperen en bekijkt in hoeverre verwijderingskosten zich in de komende reguleringsperiode al gaan voordoen. Een belangrijke vraag daarbij is hoelang het duurt voordat gasnetten daadwerkelijk verwijderd worden nadat zij buiten gebruik zijn gesteld.

De ACM licht toe dat zij twee mogelijkheden ziet om rekening te houden met verwijderingskosten (slide 14).

De eerste is *ex ante* bijschatten. Voorwaarde daarbij is dat de ACM voldoende informatie heeft (*i.e.* om hoeveel netdelen gaat het; wat zijn daadwerkelijke kosten etc.). De tweede optie is *ex post* nacalculeren. Deze optie kent geen risico van onderdekking van de efficiënte kosten. Wel is er bij deze optie kans op een tariefsprong.

De ACM geeft aan dat ook bij verwijderingskosten alleen de efficiënte kosten van netbeheerders vergoed zouden moeten worden. De efficiëntieprikkel moet aanwezig blijven.

Zij vraagt de KBG-leden wat zij van de twee omschreven opties vinden om rekening te houden met de verwijderingskosten.

- NBNL geeft aan dat regionale netbeheerders onderscheid maken tussen gasnetten en aansluitingen. Voor het verwijderen van gasnetten is niet zeker hoeveel kosten er de komende reguleringsperiode gemaakt gaan worden. Voor het verwijderen van gasaansluitingen is het zeker dat de aantallen gaan groeien.
- Zij stelt dat de voorkeur van netbeheerders uitgaat naar *ex post* nacalculeren voor het verwijderen van gasnetten en gasaansluitingen. Hoewel op korte termijn geen grootschalige verwijdering van gasnetten wordt voorzien, kan het door keuzes van gemeenten ineens snel gaan. Verder kan het tempo waarop dit gebeurt verschillen per gebied.

De ACM begrijpt de reactie van NBNL. Zij vraagt de netbeheerders of de kosten voor het verwijderen van aansluitingen goed zijn te schatten.

- Liander reageert dat het aantal gasaansluitingen dat wordt verwijderd momenteel toeneemt. Het verschilt wel per netbeheerder en het tempo waarop dit gebeurt, is niet te schatten.
- Enexis is het met Liander eens.

De ACM geeft aan dat de 50/50-verdeling voor verwijderingskosten van aansluitingen nog in behandeling is. Onzeker is nog of zij in het methodebesluit een *ex ante* schatting kan opnemen zolang de 50/50-verdeling nog niet helemaal wettelijk is geregeld.

RENDO geeft aan dat schatten op basis van het verleden moeilijk is. Bovendien waren er in het verleden verschillende manieren van verwijderen, dus historische kosten zijn niet representatief. Daarnaast verandert 'Motie van der Lee' de dekking van de kosten.

- De ACM reageert bevestigend. Schatten op basis van het verleden lijkt lastig. Informatie moet van externen komen. De ACM vraagt de netbeheerders of zij dergelijke informatie hebben.

RENDO reageert dat de netbeheerders gezamenlijk een schatting zouden kunnen maken, maar dat is misschien geen betere oplossing dan nacalculatie.

De ACM vraagt aan netbeheerders hoe de efficiëntieprikkels behouden blijven bij nacalculatie.

- Enexis geeft aan dat men een standaardbedrag per verwijderde aansluiting in de nacalculatie zou kunnen vergoeden. Enexis benadrukt dat zij dit punt niet heeft afgestemd met de andere netbeheerders.

De ACM vraagt of er voldoende gegevens zijn om een dergelijk bedrag op te baseren.

- Enexis stelt dat er nu al tarieven voor verwijdering zijn. Daarvan zou een gewogen gemiddelde kunnen worden gebruikt.
- RENDO reageert dat bij een gemiddeld bedrag er ook rekening mee moet worden gehouden dat sommige netbeheerders veel aansluitingen met lange leidingen hebben.
- Stedin denkt dat in de jaarlijkse reguleringsdata informatie te vinden is.
- Liander vult aan dat er bij een gemiddelde ook rekening moet worden gehouden met het verschil in laagbouw- en hoogbouwaansluitingen.

De ACM vraagt of de oplossing van een gemiddelde ook werkt voor de verwijdering van gasnetten.

- Liander reageert dat dan moet worden gekeken naar de lengtes van leidingen, dat kan lastig zijn.
- RENDO geeft aan dat er ook een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de kosten voor een daadwerkelijke verwijdering en de kosten voor een vervanging (inclusief verwijdering van een oude leiding).

De ACM licht de maatregel van een voorziening treffen voor verwijderingskosten toe (slide 16). Zij heeft twee opties onderzocht. Ten eerste zouden netbeheerders in hun eigen boekhouding een voorziening kunnen treffen en dat via de RD in de tarieven terecht laten komen. Het is echter gebleken dat deze optie accounting-technisch niet mogelijk is, omdat een voorziening niet gefaseerd kan worden getroffen. De volledige kosten moeten gelijk worden meegenomen. Dan zouden de kosten juist niet evenredig over de tijd verdeeld kunnen worden over netgebruikers. De tweede optie is dat de ACM in de regulatorische boekhouding een voorziening creëert. Zij licht dit toe aan de hand van slide 17.

Hoewel de ACM het wenselijk vindt om het treffen van een voorziening in te bouwen, concludeert zij dat zij onvoldoende (juridische en uitvoerings-) mogelijkheden ziet om de beschreven opties te implementeren.

VEMW geeft aan dat van het gas afgaan een politieke en maatschappelijke keuze is. De wetgever moet nadenken over de energietransitie en de gevolgen daarvan. Verder is er een grote kans dat er nu maatregelen worden genomen, op basis van wetgeving die de komende jaren nog kan veranderen en wellicht een oplossing kan bieden, bijvoorbeeld door betaling van de verwijderingen uit algemene middelen.

NBNL geeft aan dat de regionale netbeheerders zich goed meegenomen voelen in het proces, en dat zij ook de problemen die de ACM schetst begrijpen. Daarnaast erkent NBNL dat de termijn voor het treffen van een voorziening voor de ACM kort is, maar zij vraagt aan de ACM of zij niet toch nog een keer kan onderzoeken hoe dit kan worden geregeld binnen REG2022. Het gaat namelijk om een belangrijke maatschappelijke kwestie.

- De ACM reageert dat zij op dit moment geen mogelijkheden ziet en roept netbeheerders op hun ideeën te delen als zij wel een oplossing hebben.

E-NL geeft aan dat er in juli 2020 een notitie van CEER is gepubliceerd, over *stranded assets and distribution networks*.

- De ACM vindt dit nuttige input met het oog op de uitvoering. Het ontbreken van een wettelijke basis voor een voorziening blijft echter een belangrijk punt voor de ACM.

De ACM licht de derde maatregel toe: desinvesteringen uit de GAW verwijderen. Hiermee worden de problemen uit de huidige methode bij afnemend gasnetgebruik opgelost. De maatregel heeft ten eerste tot gevolg dat er een evenredigere verhouding ontstaat tussen kosten en output. Ten tweede wordt het verdelingsprobleem deels opgelost. Een derde gevolg van de maatregel is echter dat er een schattingsprobleem ontstaat. De ACM legt uit dat de desinvestering eenmalig direct worden afgeschreven, terwijl de kosten al in de historische kostenbasis zitten. De kosten worden dus niet meegenomen in de schattingsmethode, met het risico dat er een onderdekking van (efficiënte) kosten ontstaat. De ACM licht toe dat zij twee oplossingen ziet om dat schattingsprobleem op te lossen: *ex ante* schatten of *ex post* nacalculatie (slide 22).

NBNL vraagt wat de ACM op de slides bedoelt met de vraag 'hoe voorkomen dat inefficiënte kosten worden vergoed'. Immers, kosten uit het verleden kunnen niet inefficiënt zijn.

- De ACM geeft aan dat zij deze opmerking zal meenemen.

RENDO geeft aan dat desinvesteringen nu niet worden verwerkt in de GAW, maar wel worden opgegeven in de RD. De afschrijvingskosten zouden niet worden vergoed. De ACM zou wel moeten kijken naar de eind-GAW.

- De ACM vermoedt dat het punt van RENDO correct is.

NBNL geeft aan dat haar voorkeur uitgaat naar nacalculatie voor nieuwe investeringen. Voor oude investeringen moet de oude methode blijven gelden.

NBNL vraagt of de ACM deze maatregel wil doorvoeren op sectorniveau of op RNB-niveau.

- De ACM geeft aan dat desinvesteringen ook ongelijk kunnen oplopen tussen netbeheerders qua timing en omvang.

RENDO vraagt wat de consequenties zijn voor de maatstaf als desinvesteringen uit de GAW worden gehaald. Wellicht moet men uitgaan van een gemiddelde, net als bij de maatstaf.

- De ACM geeft aan dit te gaan bekijken.

Enexis reageert dat het voorstel van RENDO effect zal hebben op het aandeel dat een netbeheerder in de toekomst heeft in de maatstaf. Het moet goed worden uitgezocht.

Stedin en Liander zijn het met Enexis eens. Zij geven aan dat het ook moeilijk is om de omvang van desinvesteringen te schatten.

De ACM vervolgt met de vierde maatregel: toepassing van het nominale stelsel (slide 24). Zij geeft aan dat deze maatregel ook is voorgesteld bij GTS.

De ACM merkt op dat de maatregel tot een nieuw schattingsprobleem kan leiden (slide 25). Voor de maatstaf en PV worden historische kostjaren gebruikt. Het verleden gaat uit van een reëel stelsel. Het verloop van de kapitaalkosten heeft een andere dynamiek bij het reële en nominale stelsel. De historische en toekomstige jaren matchen dus niet. Daardoor ontstaat er een risico op onder- of overdekking van de efficiënte kapitaalkosten.

De ACM bekijkt twee opties om het schattingsprobleem op te lossen, maar twijfelt over de uitvoerbaarheid (slide 26). Dit kan meer diepgaand worden besproken bij een expertmeeting.

Liander merkt op dat het gebruik van het reële of nominale stelsel netto contant op hetzelfde uit zou moeten komen.

- De ACM erkent dit. Er is echter wel een mismatch tussen het historische en toekomstige stelsel, omdat bij de eventuele implementatie van het nominale stelsel de kostenschattings voor de komende reguleringsperiode nog gebaseerd is op historische gegevens op basis van het reële stelsel. Daarom moet er een correctie worden toegepast. De crux is dat er hoe dan ook aanvullende aanpassingen moeten worden gedaan bij een overstap naar het nominale stelsel.

Stedin vraagt of de systematiek van doorrollen en bijschatten, zoals bij GTS, kan worden gebruikt.

- De ACM merkt op dat deze systematiek niet past bij de regionale netbeheerders met tariefregulering, omdat kosten en volumes niet apart worden geschat. Het uitgangspunt bij tariefregulering is dat de verhouding tussen kosten en output gelijk blijft, behalve als gevolg van de PV.

Stedin vraagt of kan worden gekeken naar de totale kosten per SO, zodat het over de hele periode heen uit middelt.

- De ACM geeft aan dat dit mogelijk is, maar de reguleringsmethodiek gaat uit van een gelijke verhouding tussen kosten en output. De volumes zouden dan ook moeten worden aangepast. Zij concludeert dat overstap naar het nominale stelsel alleen werkt als de volumes worden aangepast.

RENDO vraagt wat het materiële effect is van een overstap naar het nominale stelsel.

- De ACM gaat dit uitzoeken. Het effect is de eerste reguleringsperiode naar verwachting het grootst.

NBNL vindt toepassing van het nominale stelsel een kansrijke maatregel en wil het in de expertmeeting verder bespreken.

De ACM licht de vijfde maatregel toe: versneld afschrijven (slide 28). Zij geeft aan dat deze maatregel tot een schattingsprobleem leidt, vergelijkbaar met de maatregel van overstappen naar een nominaal stelsel.

De ACM ziet twee opties om dit schattingsprobleem op te lossen, maar twijfelt over de uitvoerbaarheid. De twee opties zijn: een *ex ante* correctie via bijschatten of *ex post* nacalculeren (slide 29). Bij een *ex ante* correctie via bijschatten moet vooraf worden ingeschat hoe hoog nieuwe investeringen zijn tot en met het einde van de reguleringsperiode. Dit kan lastig zijn. De optie van *ex post* nacalculatie kent een risico van overdekking.

De ACM vraagt om een reactie van de KBG-leden.

EFET geeft aan dat zij van de ACM een onderbouwing mist voor het binnen de regulering oplossen van problemen die ontstaan als gevolg van afnemend gasnetgebruik. Immers, bij een toenemende vraag van netgebruik werd in het verleden bijvoorbeeld ook niet progressief afgeschreven.

- De ACM geeft aan dat zij nu bekijkt hoe zij in de toekomst kan zorgen dat de kapitaalkosten evenredig over de tijd over netgebruikers worden verdeeld.

EFET vindt dat het niet duidelijk is waarom de ACM ervan uitgaat dat netgebruikers moeten betalen voor deze kosten.

- De ACM geeft aan dat netgebruikers hoe dan ook hiervoor moeten betalen, zij maken immers gebruik van het net. De vraag is of deze kosten lineair of degressief verdeeld moeten worden. Er is niet eerder een aanleiding geweest om dit soort maatregelen te nemen.

NBNL geeft aan dat zij het lastig vindt om op het voorstel te reageren en wil erover doorpraten bij een expertmeeting. De maatregel kent veel potentie volgens de netbeheerders.

Stedin vraagt hoe materieel het schattingsprobleem is.

Enexis en Liander sluiten zich bij Stedin aan.

- De ACM neemt het punt mee. De ACM merkt wel op dat zij gezamenlijk met de netbeheerders naar oplossingen wil kijken. Als de maatstaf namelijk niet meer goed werkt als gevolg van een maatregel genomen door de ACM, dan is dat ook een probleem voor de netbeheerders.

Liander begrijpt het punt van de ACM en wil gezamenlijk naar oplossingen zoeken.

De ACM licht de slide toe over het aanpassen van de rekenvolumes (slide 31). De ACM betwijfelt of dit nog nodig is met het oog op het voorgaande toegelichte pakket aan maatregelen.

RENDO vraagt of het gaat om rekenvolumes, zoals in het x-factor besluit of in het tariefbesluit. Zij zou het logisch vinden als het gaat om de tariefbesluiten, omdat bij een x-factorbesluit wordt gewerkt met een schatting voor een eindpunt.

- De ACM geeft aan hier verder over na te gaan denken.

Enexis geeft aan dat met betrekking tot de tarieven de veronderstelling altijd was dat aan de rekenvolumes kon worden vastgehouden. Door nieuwe aansluitingen ontstaan namelijk nieuwe kosten, en dus meer inkomsten. Nu gebeurt juist het tegenovergestelde. Er is dus een verschil tussen stijgende volumes *versus* dalende volumes.

RENDO geeft aan dat de output bij gasnetten relatief stabiel of licht dalend is. De vraag is echter hoe de kosten van netbeheerders kunnen worden gedekt. Als de rekenvolumes niet worden aangepast, ook niet in het tariefbesluit, dan kan de netbeheerder zijn toegestane inkomsten wellicht niet realiseren.

- De ACM vraagt of RENDO het heeft over de verhouding tussen kosten en output.

RENDO geeft aan dat eerst de kosten worden geschat, en daarna de verhouding wordt bekeken.

Enexis en Liander zijn het met RENDO eens.

De ACM begrijpt Enexis. De ACM moet uitzoeken of het effect van een stijging of daling van gasvolumes hetzelfde is of niet.

Liander vult aan dat de kosten voor desinvesteringen doorlopen, terwijl de afnemer voortijdig van het gasnet is afgegaan. De kosten lopen dus langer door, dan dat er klanten zijn.

- De ACM geeft aan dat dit wel afhangt van wat met desinvesteringen wordt gedaan

Liander reageert dat de aanname dan is dat desinvesteringen net zo snel volgen als dat de afnemers van het net afgaan.

- De ACM neemt de input mee.

3. Netverliezen Gas

De ACM stelt de KBG-leden de volgende vragen:

- Wat vinden de KBG-leden van het voorstel van de ACM?
- Wat vinden de KBG-leden van de specifieke uitwerking van de onderdelen van de methode?
- Zien de KBG-leden alternatieve methoden voor netverliezen gas die de ACM zou moeten overwegen?

NBNL geeft aan dat de individuele netbeheerders onderling verschillende standpunten hebben ten aanzien van het onderwerp. Daarom reageert NBNL niet inhoudelijk op het voorstel van de ACM.

Stedin stelt dat het pro forma bezwaar heeft ingediend tegen het tarievenbesluit en is daarmee dus ook tegen de methodiek die de ACM nu voorstelt. Stedin geeft aan dat het daarom moeilijk is om inhoudelijk te reageren op het voorstel van de ACM. Wel geeft Stedin aan dat het lijkt of de ACM niets gaat doen met de gerealiseerde kosten van het jaar 2020. Voor het tarievenbesluit 2020 is de ACM uitgegaan van de peiljaren 2014-2016, terwijl in de codes wordt voorgeschreven aan de netbeheerders om netverliezen gas in te kopen op basis van de jaren 2015-2017. Dit verschil is volgens Stedin belangrijk.

- De ACM bevestigt het punt van Stedin dat er in de voorgestelde methode geen gebruik wordt gemaakt van de realisaties uit het jaar 2020. Ten tijde van het ontwerpbesluit heeft de ACM immers nog geen gegevens van het jaar 2020.

Stedin is het oneens met het standpunt van de ACM en geeft aan dat de reguleringsdata van het jaar 2020 wel op tijd beschikbaar is om meegenomen te worden voor het methodebesluit. Deze gegevens moeten dit keer juist een maand eerder worden opgeleverd dan gewoonlijk. Daarnaast haalt Stedin de volumecorrectiefactor aan. Stedin stelt dat de ACM bij de volumecorrectiefactor in 2013 wel de meest recente data gebruikte en ziet dit als een precedent voor netverliezen gas. Tot slot merkt Stedin op dat de ACM in het kader van HOGAN heeft gesteld dat realisaties uit het verleden de meest nauwkeurige gegevens bevatten.

Het lijkt erop dat de ACM hier op terugkomt door de realisaties uit het jaar 2020 niet mee te nemen in de kostenschatting.

- De ACM geeft aan dat zij zal nagaan of de gegevens over het jaar 2020 inderdaad op tijd beschikbaar zullen zijn. Daarnaast stelt zij dat de netbeheerders zienswijzen kunnen indienen over de kostenschatting. De vraag is volgens de ACM ook of de gegevens uit het jaar 2020 dusdanig representatief zijn om voor de hele periode als uitgangspunt te dienen. Tot slot zal zij in overweging nemen of de genoemde casus van de volumecorrectiefactor een precedent schept voor dit specifieke onderwerp.

Liander is het met Stedin eens dat de methode aan moet sluiten bij de codes. Zij heeft zelf geen betere schatter voor netverliezen gas dan hetgeen de ACM voorstelt. Liander heeft zelf een voorkeur voor nacalculatie, de door de ACM voorgestelde methode is dan de tweede beste optie. Wel vraagt Liander zich af of in de voorgestelde methode het reconciliatie-effect wordt meegenomen.

Enexis sluit zich bij de opmerkingen van Liander aan.

Westland Infra heeft op dit moment geen reactie.

Coteq heeft voor nu geen aanvullingen op hetgeen is gezegd en sluit zich bij Liander en Enexis aan.

4. Groei DCO

De ACM presenteert de slides over het proces rondom groei DCO en de uitgangspunten van de nacalculatie.

E-NL vraagt of de volumes in de nacalculatie zien op capaciteit of kWh.

- De ACM antwoordt dat het gaat om kWmax- volumes, dit is dus capaciteit.

Liander begrijpt dat de ACM al een concept-rekenmodel heeft. Liander vraagt of het mogelijk is om deze berekening te delen.

- De ACM begrijpt deze wens en geeft aan dat het mogelijk is om de berekening op korte termijn in concept te delen met de KBG-leden. De ACM wil de berekeningen met de regionale netbeheerders doornemen in de expertmeeting.

De ACM vraagt Liander of er vooraf al punten zijn die Liander de ACM wil meegeven. Liander denkt op dezelfde methode uit te komen en ziet de berekeningen graag tegemoet.

De ACM vraagt of de KBG-leden het rekenvoorbeeld bij groei DCO begrijpen.

- Enexis merkt op dat de berekening verwarring voor haar opwekte. Enexis geeft de volgende interpretatie aan het rekenvoorbeeld:
 - De schatting is gebaseerd op 1500 SO voor de TD en in de tarieven die hierop worden gebaseerd zit impliciet een vergoeding voor 300 SO- invoeding.
 - Door stijging van de afnamevolumes is de met de TD gerealiseerde SO in werkelijkheid 1850, ofwel 23 1/3% hoger dan in de schatting. Dit betekent, dat ook voor invoeding 23 1/3% meer dekking wordt gegeven dan de 300 in de schatting: $300 + 23 \frac{1}{3}\% = 370$.
 - Van de 600 SO voor invoeding in de realisatie, is dus al 370 vergoed. Ofwel, er moet nog $600 - 370 = 230$ via de nacalculatie worden vergoed.

Stedin heeft de door de ACM beschreven methodiek zelf nagebouwd in Excel. Stedin kan de uitleg goed volgen en dankt de ACM hiervoor.

De ACM presenteert de slide over de toets van groei DCO aan het nacalculatiekader. De ACM benadrukt dat de overwegingen niet cumulatief zijn.

NBNL vraagt of de toets aan het nacalculatiekader ook terugkomt op de expertmeeting.

- De ACM geeft aan dat dit niet het geval is. Het doel van de expertmeeting is om op de details van de berekening in te gaan. De discussie over het nacalculatiekader kan het beste in de KBG-bijeenkomst gevoerd worden.

Stedin vraagt of de wegingsfactor aangepast wordt naar het prijspeil.

- De ACM geeft aan dat de nacalculatie en de wegingsfactoren gecorrigeerd zullen worden voor het prijspeil.

Enexis bevestigt dat zij zich kan vinden in de conclusies ten aanzien van het nacalculatiekader.

Liander vraagt of het eerste punt in het nacalculatiekader bewust negatief geformuleerd is, want in het geval van groei DCO leidt nacalculatie juist tot het optimaliseren van kwaliteit en kwantiteit.

- De ACM antwoordt dat deze beschrijving algemeen is, en dat het zeker ook positief geformuleerd kan worden. Liander is het met de conclusies ten aanzien van het nacalculatiekader eens.

E-NL reageert ten aanzien van de vraag van Liander. zij begreep uit eerdere KBG-bijeenkomsten dat er geen negatieve prikkel was, en begrijpt dus niet wat voor extra positieve prikkel uitgaat voor het nacalculeren.

- Liander antwoordt dat het haar gaat om de formulering van de nacalculatie, niet per se om een positieve of negatieve prikkel. Het is niet zo dat Liander klanten eerder of later aansluit, enkel dat de vergoeding tijdig komt.
- De ACM bedoelt met een positieve prikkel op kwantiteit dat zij een vergoeding inbouwt voor stijgende volumes gedurende periodes, zoals ook bij afnamevolumes het geval is.

Enexis sluit zich bij dit antwoord van de ACM aan.

De ACM vraagt wat de KBG-leden van de optie vinden om een aangepaste schatting te maken.

E-NL vraagt of de investeringsplannen dan nog een rol spelen. Bij extrapolatie kan gebruik gemaakt worden van de investeringsplannen.

- De ACM heeft hierover nagedacht, maar de benodigde informatie is naar haar idee te specifiek om de investeringsplannen voor te gebruiken. In theorie zou het een optie kunnen zijn, maar voor de ACM is de toegevoegde waarde te beperkt.

E-NL bedoelt het gebruiken van investeringsplannen vooral als *sanity check*.

- De ACM begrijpt dit voorstel en zal deze input in overweging nemen.

Enexis vraagt wat de toegevoegde waarde is van een aangepaste schatting.

- De ACM geeft aan dat extrapolatie mogelijk tot een betere schatting leidt dan een gemiddelde van drie jaren.

Enexis begrijpt dat dit mogelijk tot meer tariefstabiliteit leidt. Enexis vraagt of de volumes dan niet via de maatstaf gaat.

- De ACM bevestigt dit.

5. Rondvraag en afsluiting

De ACM merkt op dat tijdens de volgende KBG-bijeenkomst op 12 oktober a.s. de onderwerpen 'Afschrijvingsklif RNB's', 'PV RNB's', 'Voorcalculatie inkoopkosten TenneT RNB's' en de 'WACC' op de agenda staan. Vervolgens sluit zij om 15.00 uur de vergadering.

Reacties op Hoofdpuntenverslag Klankbordgroepbijeenkomst methodebesluiten 2022
d.d. 28 september 2020 via Webex

Omdat vanwege de Corona-crisis alle KBG-bijeenkomsten voorlopig via Webex zullen plaatsvinden, neemt de ACM eventuele toevoegingen aan het verslag tijdelijk op bij de reacties. Zodra het weer mogelijk is de KBG-bijeenkomsten bij de ACM te houden, vervalt deze mogelijkheid en zal de ACM zoals voorheen gebruikelijk eventuele toevoegingen die niet zien op de correcte weergave van de bijeenkomst apart toevoegen aan het dossier.

Enexis

Pagina 2, 2^e alinea, de zin: Ditt is bijvoorbeeld het geval bij de verwijderingskosten: er zijn meer kosten, terwijl de output daalt. Ook ziet zij dat de kapitaalkosten doorlopen, terwijl de output afneemt.

Aanpassen

~~Ditt~~ Ditt is bijvoorbeeld het geval bij de verwijderingskosten: er zijn meer kosten, terwijl de output daalt'.

Pagina 5, 4^e alinea, de passage: NBNL geeft aan dat haar voorkeur uitgaat naar nacalculatie voor nieuwe investeringen. Voor oude investeringen moet de oude methode blijven gelden.

Aanpassen en aanvullen

'NBNL geeft aan dat haar voorkeur uitgaat naar nacalculatie voor nieuwe **des**investeringen. Voor oude **des**investeringen moet de oude methode blijven gelden.

• **De ACM bevestigt dat het inderdaad niet de bedoeling is om met terugwerkende kracht te corrigeren'.**

Pagina 5, 7^e alinea, de passage: Enexis reageert dat het voorstel van RENDO effect zal hebben op het aandeel dat een netbeheerder in de toekomst heeft in de maatstaf. Het moet goed worden uitgezocht.

Aanvullen

'Enexis reageert dat het voorstel van RENDO effect zal hebben op het aandeel dat een netbeheerder in de toekomst heeft in de maatstaf. **Toekomstige volumes veranderen immers ook.** Het moet goed worden uitgezocht'.

Pagina 6, 5^e alinea, de passage: NBNL vindt toepassing van het nominale stelsel een kansrijke maatregel en wil het in de expertmeeting verder bespreken.

Aanvullen

'NBNL vindt toepassing van het nominale stelsel een kansrijke maatregel en wil het in de expertmeeting verder bespreken.

Stedin verzoekt de ACM er rekening mee te houden dat er voor de RNB's geen reële WACC bestaat. De RNB's lenen immers tegen nominale kosten'.

Pagina 7, 1^e alinea, de passage: EFET vindt dat het niet duidelijk is waarom de ACM ervan uitgaat dat netgebruikers moeten betalen voor deze kosten. De ACM geeft aan dat netgebruikers hoe dan ook hiervoor moeten betalen, zij maken immers gebruik van het net. De vraag is of deze kosten lineair of degressief verdeeld moeten worden. Er is niet eerder een aanleiding geweest om dit soort maatregelen te nemen.

Aanvullen

'EFET vindt dat het niet duidelijk is waarom de ACM ervan uitgaat dat netgebruikers moeten betalen voor deze kosten.

• **De ACM geeft aan dat netgebruikers hoe dan ook hiervoor moeten betalen, zij maken immers gebruik van het net. De vraag is of deze kosten lineair of degressief verdeeld moeten worden. Er is niet eerder een aanleiding geweest om dit soort maatregelen te nemen.**

• De ACM geeft aan dat het niet de bedoeling is om opnieuw over de verdeling te discussiëren. Het gaat nu over de vraag hoe deze maatregel kan worden geïmplementeerd in het geval ervoor wordt gekozen’.

Pagina 7, 8^e alinea: Enexis geeft aan dat met betrekking tot de tarieven de veronderstelling altijd was dat aan de rekenvolumes kon worden vastgehouden. Door nieuwe aansluitingen ontstaan namelijk nieuwe kosten, en dus meer inkomsten. Nu gebeurt juist het tegenovergestelde. Er is dus een verschil tussen stijgende volumes *versus* dalende volumes.

Aanpassen toevoegen

*Enexis geeft aan dat met betrekking tot de tarieven de veronderstelling altijd was dat aan de rekenvolumes kon worden vastgehouden. Door nieuwe aansluitingen ontstaan namelijk nieuwe kosten, en dus meer inkomsten. Nu gebeurt juist het tegenovergestelde. **Bij dalende volumes zullen de kosten echter nauwelijks of niet dalen.** Er is dus een verschil tussen **het effect van** stijgende volumes *versus* dalende volumes.*

Pagina 8, 7^e en 8^e alinea, de passage: Liander is het met Stedin eens dat de methode aan moet sluiten bij de codes. Zij heeft zelf geen betere schatter voor netverliezen gas dan hetgeen de ACM voorstelt. Liander heeft zelf een voorkeur voor nacalculatie, de door de ACM voorgestelde methode is dan de tweede beste optie. Wel vraagt Liander zich af of in de voorgestelde methode het reconciliatie-effect wordt meegenomen. Enexis sluit zich bij de opmerkingen van Liander aan. Westland Infra heeft op dit moment geen reactie.

Toevoegen

‘Zoals na afloop van de vergadering telefonisch toegelicht, is Enexis ook niet gelukkig met de wijze waarop de netverliezen gas in de tarieven van 2020 en 2021 zijn verwerkt. Gezien de beperkte omvang van het belang is Enexis hiertegen echter niet in beroep gegaan. Enexis is ook voorstander van nacalculatie. Helaas is bij gebrek aan voldoende realisaties, de bij elektriciteit gebruikte methodiek nog niet voor gas toepasbaar. Enexis begrijpt de keuze van de ACM, maar is wel van mening dat t.z.t. goed naar de kostenschattings van de consultant moet worden gekeken’.

Pagina 10, 8^e alinea, de passage: Enexis begrijpt dat dit mogelijk tot meer tariefstabiliteit leidt. Enexis vraagt of de volumes dan niet via de maatstaf gaat. De ACM bevestigt dit.

Aanpassen en aanvullen

*‘Enexis begrijpt dat dit mogelijk tot meer tariefstabiliteit leidt. ~~Enexis vraagt of de volumes dan niet via de maatstaf gaat.~~ **Het is wel van belang dat de bijschattingen van de volumes dan buiten de maatstaf blijven. Enexis vraagt of de ACM van plan is bijschattingen op dezelfde wijze te verwerken als de nacalculaties.** De ACM bevestigt dit’.*

Stedin

Pagina 8, 4^e alinea, de passage: Stedin is het oneens met het standpunt van de ACM en geeft aan dat de reguleringsdata van het jaar 2020 wel op tijd beschikbaar is om meegenomen te worden voor het methodebesluit. Deze gegevens moeten dit keer juist een maand eerder worden opgeleverd dan gewoonlijk. Daarnaast haalt Stedin de volumecorrectiefactor aan. Stedin stelt dat de ACM bij de volumecorrectiefactor in 2013 wel de meest recente data gebruikte en ziet dit als een precedent voor netverliezen gas. Tot slot merkt Stedin op dat de ACM in het kader van HOGAN heeft gesteld dat realisaties uit het verleden de meest nauwkeurige gegevens bevatten.

Toevoegen

'Bij het onderwerp gasnetverliezen verwees Stedin naar de methodiek van de volumecorrectiefactor bij elektriciteit. Dit betreft de wijziging in de elektriciteitswet eind 2013 die per 1-1-2014 van kracht is geworden.

Wat Stedin hier bij de KBG stelde en wat niet zo in het verslag naar voren komt, is dat bij het huidige methodebesluit Elektriciteit de ACM geen data had over 2013, want die was er niet, wel data over 2014 maar die was door een latere aanpassing in de wet niet bruikbaar voor de RP2017-2021, en data over 2015. ACM heeft vervolgens alleen de data van 2015 gebruikt voor het methodebesluit. Ter verduidelijking, niet zo gezegd op deze KBG: Zie ook randnummer 366 van het methodebesluit elektriciteit'.